

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie zł. 6, półrocznie zł. 3, kwartalnie zł. 1,5, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za nakazami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem świątecznych od g. 10—2 po poł. Rozkłać w nast. redakcja nie zwraca.

CENA
6 GROSZY

GENY OGŁOSZEŃ: Za pierwszą petitiwą jednoszpaltową lub jego miejsce Nadeśtać k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 8 za wyraz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści matry omiatały o 50 proc. drożej. Za dołączenie prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy

PRENUMERATE: OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie kalendarze, zasto i biura ogłoszeń; w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

O wytwórczość krajową.

Każdy dobrze myślący obywatel stara się wszelkimi środkami popierać przemysł ojczysty. Obowiązek ten w wysokim stopniu pojęty został przez wszystkie warstwy ludności państw zachodu.

My, polacy, musimy ze wstydem przyznać, że pod tym względem byliśmy może jedynym narodem, który jak gdyby z zasady lekcewał własne wytwory przemysłu i rzemiosł. Goniliśmy zapamiętale za etykieta zagraniczną, która kryła zbyt często wyrób gorszy od krajowego. Na usprawiedliwienie swoje mieliśmy wtedy argumenty dobrze wszystkim znane, których pochodzenie i siłę czerpano ze stosunku bezradnego Królestwa Polskiego do „opiekuńczego” rządu rosyjskiego. Władze petersburskie, jak wiadomo, zawiśniętym okiem spoglądały na rozwój i rozszerzenie życia gospodarczego Polski i tłumili wysiłki w tym kierunku. Polityka ekonomiczna rządu rosyjskiego nie tylko układała szkodliwe dla nas taryfy kolejowe (na sól), które tamowały wiele gałęzi naszego przemysłu, lecz nadto nie umiała sobie poradzić z kwestją celną, której znaczenie w stosunku do nas wprost lekceważono. W wielu przypadkach za artykuły gotowe sprowadzane z zagranicy, opłacaliśmy cła niższe od tych, jakie przy padały za surowce, zawarte w samych artykułach i w ten sposób traciłmy możliwość przerabiania surowców u siebie.

Wadliwa, a może nawet tendencyjna polityka celna rosyjska była przyczyną wzrastającego węża przywozu towarów zagranicznych nawet takich, których wyroby krajowe (np. kosmetyki, preparaty farmaceutyczne) w zupełności zastąpić mogły.

Obecnie mamy przed sobą zadanie szczerne i niezmiernie ważne, związane z bytem narodu, aby nasz własny przemysł pozyskał jak najpomyślniejsze warunki istnienia i rozwoju.

Zadanie to będzie tem łatwiejsze, że; jak rzeczowo i gruntownie dowiedli niedawni prelegenci, profesorowie wczesnicy Jagiellońskiej, przyrodzone siły ziemi polskiej, warunki etnograficzne i zdolności pracownika polskiego, tworzą dostateczną podstawę do samodzielnego rozwoju wytwórczości krajowej.

Jednakowoż bez nieustannego współdziałania ze strony ludności, wszelkie wysiłki organów państwowych w tym kierunku pozostaną bez pożądanego wpływu i wyniku.

Zdarzały się przecież u nas dotychczas takie anomalie, że wyrobom krajowym pisał p. Al. Morozewicz w „Kur War.”, dawaliśmy nazwy i opakowania cudzoziemskie

gdyż inaczej nie można było liczyć na ich zbyt. Między innymi papier listowy z naszych fabryk znajdował chętnych nabywców tylko wtedy, gdy miał wodne znaki w języku angielskim. Natomiast papier, tego samego gatunku, z tej samej fabryki, lecz z napisami polskimi, był kupowany niechętnie.

Przykładów takich można byłoby przytoczyć b. wiele, niemal z każdej gałęzi przemysłu i rzemiosł.

Znane było do niedawna np. powodzenie pewnego kosmetyku, przygotowywanego u nas w Warszawie w dzielnicy nalewkowskiej z etykieta wcale nieistniejącej firmy paryskiej. Gdyby ten sam kosmetyk miał etykieta polską i wyrabiany był przez poważną firmę krajową, prawdopodobnie doznawałby uznania znacznie mniejszego.

Musimy nareszcie zrozumieć, że wszystkie przechwalone artykuły obce można z b. dobrym skutkiem zastąpić krajowymi, które nie są gorsze od zagranicznych.

Analogiczne fakty zaobserwować mogliśmy w innych działach wytwórczości. Kapitalne dzieło p.t.: „Bilans handlowy Królestwa Polskiego”, wydane przez Tow. przemysłowców, niemal na każdej stronie zaznacza, że kraj nasz mógłby prawie w każdej gałęzi przemysłu ograniczyć dowóz z zagranicy.

Po wojnie Polska w dalszym ciągu pozostanie krajem typowo rolniczym, dobrobyt więc nasz na rolnictwie opierać musimy. Jednakże dobrobyt ten w znacznej mierze zależy również od właściwego, przystosowanego do warunków miejscowych przemysłu. Rzemiosła i przemysł wielki stanowią dopiero wraz z intensywnym gospodarstwem rolnem ten całokształt elementów, z których powstaje rzeczywiste bogactwo narodowe. Na takich podstawach zorganizowane życie gospodarcze wstrzyma odpływ kapitałów zagranicę, da pracę i zarobek tym, którzy dotąd zmuszani byli opuszczać kraj i rodzinę w poszukiwaniu zarobku u obcych.

Proklamacja rosyjska do polaków.

Dzienniki rosyjskie z ostatnich dni marca zamieściły następującą proklamację tymczasowego rządu rosyjskiego do polaków:

„Polacy! Dawny polityczny ustrój Rosji, który był źródłem waszej niewoli i waszej niezgody, obalony został na zawsze. Oswobodzona Rosja, uosobiona w swym rządzie tymczasowym, wyposażonym we wszelkie pełnomocnictwa, spieszy z prześlananiem wam pozdrowienia braterskiego. Woła was do życia i do wolności. Dawny rząd dawał wam obłudne przyrzeczenia, których mógł dotrzymać, lecz dotrzy-

mać nie chciał. Państwa centralne wyzyskały jego błąd, aby kraj wasz zająć i spustoszyć. W wyłącznym zamiarze walki przeciw Rosji i jej sprzymierzeńcom państwa te dały wam ududne prawa polityczne, rozciągające się nie na cały naród polski, lecz tylko na jedną jego część, Polskę, chwilowo przez nie zajętą. Za tę cenę chciały one kupić krew narodu, który jeszcze nie walczył w obronie despotyzmu. I teraz armia polska nie będzie walczyła w interesie zgnięcia wolności oraz dla rozczłonkowania swej ojczyzny pod zwierzchnictwem swego wroga dziedzicznego.

Bracia polacy! I dla was wybiła godzina przełomowa. Wolna Rosja zrywa was do swych szeregów na bój za wolność narodu. Naród rosyjski, strząsnąwszy swe jarzmo, przyznaje również swojemu bratniemu narodowi polskiemu pełne ku temu prawo stanowienia dowolnie o swych losach. Wierny traktatom ze sprzymierzeńcami, wierny wspólnemu planowi walki przeciw swarliwej Niemczyźnie, rząd tymczasowy uważa utworzenie niepodległego państwa polskiego, złożonego ze wszystkich tych ziem, których ludność w większości swej jest polską, za gwarancję trwałego pokoju w przyszłej nowopowstałej Europie.

Związane z Rosją przez wolną, unję wojskową, państwo polskie tworzyć będzie moenly wai przeciw naciskowi państw centralnych na narody słowiańskie. Wolny i zjednoczony naród polski sam określi swoją formę rządu, wyrażając swą wolę na zebraniu konstytuancy, która będzie powołana w stolicy polskiej na zasadzie powszechnego prawa wyborczego. Rosja mniema, że związane z Polską wielowiekowym wspólnym życiem narody w ten sposób znajdują pewną rękojmię swego obywatelskiego i narodowego istnienia.

Rosyjska konstytuanta ostatecznie zatwierdzi nową unję bratnią. Udzieli ona dalej swego przyzwolenia na zmianę obwodów państwa rosyjskiego, niezbędnych do utworzenia polskiej, wolnej we wszystkich swych obecnie jeszcze rozdzielonych częściach.

Bracia polacy! Ujmijcie dłoń braterską, jaką wam podaje wolna Rosja. Wy, wierni stróżowie wielkiej tradycji przeszłości, powstańcy i przystąpcie do epokowego wskrzeszenia polskiej. Oby przyszła jedność naszych państw poprzedziła jedność naszych uczuć i serc naszych. Niechaj hasło pełnych chwały poprzedników waszego oswobodzenia rozbrzmie wśród was siłą wznowioną: Naprzód do walki, ramię przy ramieniu i ręka w rękę za waszą i naszą wolność.

Następują podpisy wszystkich ministrów. (W. A. T.)

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (R. W. T.) Urzędowo donoszą 18 kwietnia:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener.-feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego.

Pod Brodami, w pobliżu kolei Złoczów—Tarnopol oraz po bydwu stronach Dniestru, rosjanie prowadzą zacieklą działalność ogniową.

Front wojsk generała pułkownika arcyksięcia Józefa.

Nie nowego.

Front generała marszałka polnego v. Mackensena.

Nie wydarzyło się nic szczególnego.

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

Na lewym skrzydle placu boju nad Arras, kontratakami zniweczyliśmy początkowe sukcesy silnych ataków angielskich na Andre i Givenchy-en-Gohelle. Od szosy Arras—Gavrelle aż po Scarpe odparto ze stratami wielokrotnie atakujące dywizje nieprzyjacielskie.

Na południowym wschodzie od Arras nie udały się powtarzane natarcia jazdy. Na drogach z Peronne do Cambrai i do Le Chatelet odbyły się drobne starcia pod Gouceaucourt i Hardincourt. Kierowany wczoraj zaciekle ogień na St. Quentin i przylegające na południu drogi trwał, przygotowując natarcia francuskie, które, na obydwu brzegach Somme odparto dziś rano.

Front niemieckiego następcy tronu. Zaciekle walki artyleryjskie wzdłuż Aisne i Szampanji zachodniej, trwają ze zmienionym napięciem.

Wysuwające się wielokrotnie od dział wywiadowcze odparto i wzięto 100 francuzów do niewoli.

Na zachodzie stracił nieprzyjaciół 18, a na wschodzie 3 samoloty.

Front gen. marsz. polnego księcia Albrechta Wirtemberskiego.

Na całym froncie położenie nie uległo zmianie.

Front macedoński.

Na całym froncie nic szczególnego.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Ostatnie wiadomości.

BERLIN. Urzędowo donoszą 14-go kwietnia—rano:

Pod Arras silny ogień jedynie pod Bullecourt na froncie rz. Aisne.

Na południu od Reims bitwa artyleryjska trwa dalej. Pod Onberive (w Szampanji) nie powiodł się atak francuski.

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 18 kwietnia:

Wschodni plac boju.

Wśród wojsk o. i. k. nie zaszły żadne wydarzenia.

Włoski teren walk:

Walka działowa na płaskowzgórzu

ś. † p.

FELIKS SZANIAWSKI

ADWOKAT

Po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami zmarł d. 13 Kwietnia 1917 r. o godz. 3 rano przeżywszy lat 68.

Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. Szkolnej № 8a nastąpi w poniedziałek dn. 16 Kwietnia o godz. 8 i pół rano do kościoła św. Zygmunta, a po nabożeństwie na cmentarz parafjalny. O czym zawiadania pogrążona w ciężkim smutku.

RODZINA.

Karstu i w dolinie Wipachu przy jasnej pogodzie jest nadal ożywiona.

Południowo wschodni plac boju.

Nie było ważniejszych operacji bojowych

Zastępca szefa sztabu generalnego

v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat angielski.

Główna kwatera donosi dnia 12 kwietnia:

Podczas utarczek w dniu 9 i 10 bm. wzięliśmy jeńców ze wszystkich pułków piechoty sześciu dywizji niemieckich, a więc z 97 dywizji rezerwowej, 1 dywizji bawarskiej, 14 bawarskiej, z 11 dywizji z 17 i 18 dywizji rezerw. Liczba jeńców z każdej dywizji wynosi co najmniej tysiąc.

Program wojenny Ameryki.

BERNO, 14 | 4. Pisma paryskie dowiadują się z Nowego Jorku, iż rząd Stanów Zjedn. opracował następujący program wojny:

Akcja floty wojennej w porozu mieniu z państwami koalicji;
dostarczanie amunicji;
zaliczenie państwowemu koalicji 3 miliardów dolarów;
dostarczanie żywności dla państw koalicji.

W pierwszym roku udziału Stanów Zjedn. w wojnie przygotowana ma być armia, złożona z miliona żołnierzy.

W drugim roku drugi milion będzie przygotowany. Do Anglii nie będzie wysłane wojsko, dopóki milion żołnierzy nie będzie odpowiednio przygotowany i dopóki nie będzie zorganizowana dostawa dla niego żywności i amunicji na polu bitwy.

O rokowania pokojowe.

STOKHOLM, 14 | 4. Oświadczenie Rady robotniczej głosi: Ponieważ rząd prowizoryczny prowadzi dalej politykę zagraniczą w duchu wrogim ludzkości według starego regimenu i nie zamierza zakończyć wojny, przeto Rada robotnicza, posiadająca wła-

dzę w Petersburgu, postanowiła pozabawić rząd prowizoryczny decyzji o polityce zagranicznej.

Rada robotnicza ustanowiła komisję do spraw zagranicznych, posiadającą wyłącznie zaufanie narodu. Komisja podejmie bezzwłocznie rokowania pokojowe z nieprzyjacielem. Delegacja specjalna odeszła do Stokholmu dla natychmiastowego zapoczątkowania układów pokojowych.

W sejmie węgierskim.

BUDAPESZT, 14 | 4. Na ostatnim posiedzeniu sejmku węgierskiego, gdy przed otwarciem obrad na sali zjawił się prezes ministrów z innymi członkami gabinetu, opozycja burzliwie wołać zaczęła: „Niech żyje powszechne, równe i tajne prawo wyborcze”. W sejmie o niczem teraz mówić nie można, jak tylko o prawie wyborczym.

Prądy pokojowe.

GENEWA, 14 | 4. Jako objaw wzmaganą się prądów pokojowych we Francji, dzienniki tutejsze przytaczają, że załóż ny w styczniu dziennik, z programem wyraźnie pokojowym, obecnie już ma około 50.000 prenumeratorów.

Na intencję pokoju.

WIEN, 14 | 4. Jak donosi „Reichspost”, w niedzielę 15 b. m. w obecności cesarza i cesarzowej w tunie św. Szczepana odbędzie się uroczyste nabożeństwo, poczem złożone będą śluby co do zbudowania świątyni pokoju.

Kandydaci na ministra wojny

WIEN, 14 | 4. Jako następcy ministra wojny, Krobotina, wymieniani byli w pierwszym rządzie gen. Bardelff, były kierownik biura wojskowego, zmarłego arcyks. Fr. Ferdynanda, dalej generał i były minister wojny, Auffenberg, a wreszcie były minister honwedów, Hazai. Ale gen. Hazai mógłby objąć tę funkcję ministra wojny tylko wtedy, gdyby ustąpił wspólny minister skarbu, hr. Burian, gdyż w przeciwnym razie dwaj węgry byłiby wspólnymi ministrami.

Bony w Ameryce.

WASZYNGTON, 14 | 4. Komisja Izby reprezentantów, powołana w celu wypracowania środków i sposo-

TEATR PARYSKI w Częstochowie ul. Panny Marji № 19.

A N O N S. Wszechświatowa Sensacja!

„W SYBIRSKICH KATORGACH”

Dramat w 6-ciu wielkich częściach z wielkich amerykańskich serji „WORLD”
Wstrząsająca treść tego dramatu zaczerpnięta została ze smutnych dziejów SYBERJI i tragicznego życia zesłańców.

bów do pomysłowego prowadzenia wojny, wypowiedziała się jednogłośnie za przyjęciem projektu prawa przewidującego wypuszczenie bonów na sumę 5 miliardów dolarów, oraz świadectw skarbowych na sumę 2 miliardów dolarów.

Prądy pokojowe w Rosji.

KOPENHAGA, 14/4. „Berlingske Tidende” donosi ze Sztokholmu: „Sojaliści szwajcarscy: Brianting i Rieden w drodze powrotnej z Petersburga przybyli do Haparandy. Oznajmili oni, że w Rosji istnieją bardzo silne prądy pokojowe.

Chwila bieżąca.

— W Berlinie w święta wielkonoce obchodziło Tow. przemysłowców polskich półwiekowy jubileusz istnienia.

— „Nowoje Wremia” z polecenia nowego rządu zostało zawieszona.

— „Biecz” zwraca się przeciwko hasłu „pokój bez aneksji”, które to hasło nie uwzględnia wcale zasady narodowości i wcale nie wspomina o cieśninach dla Rosji.

Co słychać nowego?

Wyodrębnienie Galicji.

Polskie stronnictwo ludowe, jak donosi „Kurier Lwowski” złożyło subkomitetowi konstytucyjnemu Koła Polskiego memoriał w sprawie ustroju przyszłej wyodrębnionej Galicji. W memoriale tym wyluszczyło stronnictwo ludowe swoje żądania, względnie poprawki, od których przyjęcia uczyniło zawisłym dalsze współdziałanie swe w akcji wyodrębnienia. Postulaty te są następujące:

- 1) Jednomandatowe okręgi polskie.
- 2) Wybory do Rady Państwa, względnie do Izby Wyższej (krajowej) wedle stosunku procentowego stronnictw w Sejmie.
- 3) Pozostawienie własnego zakresu autonomii gminnej.
- 4) Sądy pokoju na wzór Kongresówki.

Przezorni ministrowie.

Władze tymczasowego rządu rosyjskiego, dokonały rewizji w mieszkaniach byłych ministrów. Znalezione tam, oprócz ważnych dokumentów, także wielkie zapasy żywności. U byłego ministra spraw wewnętrznych, Protopopowa, znaleziono osie baryłki kawioru, 50 worków cukru, kilka skrzyń czekolady, wędliny i kilkadziesiąt par butów; u byłego prezesa ministrów, ks. Golicyna, przeszło tysiąc butelek wina szampańskiego, oraz znaczne ilości mąki pszennej, cukru i czekolady; a u byłego ministra wojny, Bielajewa, 200 par kaloszy, oraz znaczne zapasy czekolady, wina i likierów. Wszystko to skonfiskowano.

O sądownictwo i szkolnictwo w Królestwie.

W piątek 13 bm. gen. gubernator v. Beseler przyjął na Zamku w Warszawie członków komisji wykonawczej Rady Stanu Królestwa Polskiego w celu wysłuchania szeregu tyożeń w sprawie organizacji Państwa.

P. gen. gubernator w odpowiedzi swej podkreślił ważność stworzenia armji polskiej w związku z oddaniami obecnie przez J. C. M. cesarza Austrii i Apostolskiego króla Węgier do dyspozycji Polski Legionami Polskimi, które stanowią początek przyszłego wojska polskiego.

Pozatym p. gen. gubernator przy-

rzekł, w granicach swej kompetencji, uwzględnienie najistotniejszych z przedłożonych mu życzeń i wyraził swoją gotowość na przekazanie sądownictwa i szkolnictwa w Państwie Polskim, po natychmiastowym porozumieniu się, kierownictwu i staraniem Tymczasowej Rady Stanu.

Rezolucja uchwalona na zebraniu poniedziałkowym.

Wiecej relacyjny mieszkańców m. Częstochowy, zwołany w d. 9 kwietnia r. 1917, uchwala:

Tymczasowej Radzie Stanu, która uznaje za zapoczątkowanie prawowitego rządu polskiego, wyraził hold i zapewnienie karnege posłuszeństwa z prośbą, by jaknajprędzej objęła pełną władzę w całym kraju, stopniowo przeobrażając istniejące urzędy na organy polskiej administracji państwowej, co dotyczy przede wszystkim — sądownictwa i szkolnictwa.

Z wiarą, że najważniejszym warunkiem istotnej niepodległości państwowej jest dla każdego narodu własna armja narodowa, wiec wypowiada się za bezwzględnym tworzeniem wojska polskiego, przyczem bohaterkie Legiony nasze, muszą bezwarunkowo — zgodnie z zapowiedzią mocarstw centralnych — być użyte za wojska tego kadry; od poboru zaś ochotniczego, należy jaknajrychlej do rekrutacji przejść przymusowej na wzór, przyjęty dzisiaj we wszystkich państwach niepodległych.

Wiecej wypowiada się wreszcie za natychmiastowym zniesieniem granicy okupacyjnej i za takimi tylko rekwizycjami, których wyłącznym celem byłoby potrzeby państwa polskiego i polskiej armji naszej.

Dodatkowo zaś została zgłoszona przez przedstawicieli P. P. S. (i przeszła) rezolucja, którą in extenso podajemy — zaznaczając, że przedstawiciele P. P. S. zgodzili się na całą ocenę ich w jedną całość.

Rezolucja przyjęta na wiecu politycznym w Częstochowie dnia 9 IV 1917 r.

Zebrani na wiecu oświadczyli: Uznajemy Tymczasową Radę Stanu za tymczasowy rząd polski i:

żądamy by jako taki dążył już obecnie do ujęcia w swe ręce pełni władzy państwowej tworząc:

żądamy rychłego zwołania sejmku ustawodawczego, który ma określić formę rządu polskiego, sejm musi

być zwołany na podstawie, równego, tajnego, bezpośredniego, ogólnego i proporcjonalnego prawa wyborczego, bez różnicy płci, wyznania i narodowości. Przed zwołaniem zaś sejmku jeszcze:

żądamy by Rada Stanu dążyła do zniószenia klęsk, które przede wszystkim spadają na barki ludu pracującego, w tym celu.

żądamy: zniesienia granicy okupacyjnej dla handlu i podróży, organizacji Centralnego Biura Aproprowizacyjnego dla całego kraju. Ujęcia w swe ręce administracji krajowej.

żądamy usilnego poparcia Departamentu Pracy, który musi wypracować ustawodawstwo fabryczne i ubezpieczenia robotników.

żądamy uruchomienia przemysłu krajowego, przede wszystkim zaś tych gałęzi, które są potrzebne dla wojska polskiego.

żądamy zmniejszenia w miarę możliwości rekwizycji ze strony władz okupacyjnych.

żądamy wreszcie stworzenia własnego wojska polskiego dla obrony granic powstającego Państwa Polskiego.

żądamy dalej by przed zwołaniem sejmku zostały wprowadzone w życie, wolność słowa, druku, zebrań i stowarzyszeń.

Rada Stanu, chcąc wprowadzić w życie wyżej wymienione żądania powinna oprzeć się i szukać siły dla pracy swojej jedynie w szerokich warstwach demokracji polskiej.

Rada Stanu powinna przystąpić do organizacji robót publicznych ogólnokrajowych dla bezrobotnych.

Jeszcze jeden

„Projektowicz”...

Wiadomo, że my, polacy jesteśmy wogóle najzdolniejszym narodem na obu półkuliach, a już bezsprzecznie panujemy w dziedzinie „rzucania projektów”.

Posiadamy w tym kierunku osobny gatunek myślicieli, złączonych ze sobą ścisłymi węzłami pokrewieństwa — ród „Projektowiczów”.

Ostatnio jeden z tego rodu, dyrektor kursów Buchalteryjnych w Warszawie p. Chankowski wydał „Odezwę” w sprawie utworzenia Akademii im. Stenklewicza kosztem 20 milionów rubli, o rozpowszechnienie której to „Odezwy” prosi wszystkie piśmi polskie gdziekolwiek wychodzą.

Teatr PARYSKI — Czwartek dnia 26-go Kwietnia o godz. 8-ej wieczor.

Jedyny wielki Koncert

Wandy

LANDOWSKIEJ

na klawicymbale i fortepianie

W programie J. Bach, W. A. Mozart, J. Kuhlau, J. Haydu, J. Ph. Rameau, B. Pasquini, D. Scarlatti.

Bilety od 70 kop do Rb. 3. 50 w Księgarni F. Rolnickiego

Stajemy da apelu!

Nie jeden prostak pomyśli: Gdzież to w takich czasach zebrać podobną sumę? Za pozwoleniem! P. Chankowski przewidział ten zarzut.

Pomysł jego jak każda myśl wielka odznacza się niezrównaną prostotą! P. Ch. jako buchalter zna dobrze arkana arytmetyki i składanych procentów. Zna też niewątpliwie historję owego obola, który złożony na składany procent w dniu Narodzenia Chrystusa Pana dałby dziś miljarde miljaratów.

Na tych właśnie podstawach jako na opoce spocznie Akademia Sienkiewicza.

Przebra tylko na razie zebrać rubli 150 tysięcy i poczekać... 70 lat.

A chociaż wydawać się to może trochę długo jest to jednak znacznie krócej niż czekał na swoje szczęście ów rabin, o którym mówi anegdota...

Mówicie że ją znacie? A więc posłuchajcie!

Pewien rabin zapragnął wyzyskać poufale stosunki, łączące go z Panem Bogiem i zapewnić sobie przy boskiej protekcji majątek i dostatni byt.

W tym celu w jednym z dyskursów, jakie zwykł prowadzić z Panem Bogiem przy studjowaniu Talmudu zapytał go:

— Panie Boże, ile dla Ciebie znaczą tysiące lat?

— Tyle co sekunda na ziemi—odparł Pan Bóg.

— A ile milion rubli?

— Tyle co grosz.

— Panie Boże daruj mi grosz—podstępnie zagadnął rabin.

— Owszem, za sekundę—odrzekł Pan Bóg.

Projekt p. Chankowskiego dziwnie przypomina historję obola i rozmowę rabina...

Gryf.

Dzisiaj i przed 30-tu laty.

Przed 30 laty mieliśmy podobnie, jak teraz opóźnioną wiosnę i chłodny kwiecień, który Bożydar takimi malował słowy:

Kwiecień—a kwiatów niema..
Gdzieniedzie pąki,
Wiosna—a niby zima,
I senne łąki.

Rosy—a niby szrony
Ziębią co ranka,
Drzy pąk w pół rozchylony:
Pierwsza sasanka.

Zorze—a takie blade
Świecą nad ziemią,
I budzą wron gromadę,
A lasy drzemią...

Patrzysz—a tu chmur wieńce.
Mgły jeno rodzą..
Słuchasz—jak potępińce
Wichry zawodzą...

Piosnka—a niby skarga
Nad szarą rolą,
Uśmiech, co nerwy targa
Przez łąki, co bolą...

Wiosna.. Ej, na tej roli.
Wetnąz tylko zima,
Kwiecień... koniec niedoli..
A kwiatów—niema..

**Wyborcy 6-ej kurji
głosujcie tylko na listę
№ 2!!!**

LEO BELMONT

wygłosi odczyt na temat

**Carat i Rewolucja
w boju 100-letnim**

Dokumenty dziejowe

Dekabryści i Nihilści. Epoki

**Aleksander I, Mikołaj I, Aleksander II,
Aleksander III, Mikołaj II.**

Bilety od 35 kop. do Rb. 1.90 k., w Księgarni F. Rolnickiego
zaś w dzień odczytu w kasie teatru.

KRONIKA**Dzisiejsze zebranie Towarz.
Pożyczkowo-Oszczędnościowego.**

Dzisiaj w niedzielę 15 bm. o g. 1 po poł. w sali „Ogniska Robotniczego“ odbędzie się w drugim terminie bez względu na ilość zebranych nadzwyczajne zebranie członków Częstoch. Tow. Pożyczkowo Oszczędnościowego, celem wyboru 100 reprezentantów.

**Dzisiejsze zebranie Towarz.
Ogrodniczego.**

Dzisiaj, w niedzielę 15 b. m. o g. 4 po poł. w lokalu Stow. Rzem. Przem. ul. Panny Marji № 9, odbędzie się miesięczne ogólne zebranie Czestoch. Tow. Ogrodn. porządek dzienny, którego będzie następujący:

1) Zagajenie zebrania, 2) odczytanie protokołu z ostatniego zebrania, 3) pogadanka dyr. Płodawskiego, 4) sprawozdanie p. Kurka ze zjazdu ogrodników w Warszawie, 5) pogadanka prezesa p. S. Dobrowolskiego o wiosennym przesadzaniu kwiatów doniczkowych, 6) sprawa urzędzenia pokazu ogrodniczego, 7) sprawa hodowli nasion, 8) wolne wnioski, 9) balotowanie nowych członków.

Na zakończenie rozlosowanie mieczyków, ofiarowanych przez p. I. Bintera i nasion kwiatowych.

Uwaga: Stowarzyszonych uprasza się o wpłacanie składek, i jednanie nowych członków, których się zaraz zapisuje na kandydatów.

Ci wszyscy członkowie którzy się zapisali do hodowli nasion proszeni są o przybycie, gdyż ta sprawa jest już na czasie.

Członkowie proszeni są o liczne i punktualne przybycie, jak również i osoby interesujące się ogrodnictwem.

Przedstawienie w Ognisku.

Dzisiaj w niedzielę 15 bm. o g. 6 po poł. w sali Ogniska Robotniczego na żądanie publiczności odegrana będzie sztuka ludowa „Dziewczę z chaty za wsią“, zaozercpnięta z powieści Kraszewskiego. Dochód przeznaczony jest na cele dobroczynne.

Dzisiejszy odczyt.

Sekcja odczytowa, przy Wydziale wychowania przedszkolnego Koła P. M. S. imienia św. Józefa, za wiadomiami, za pośrednictwem naszego „Gońca“ ze następnym odczyt dyskusyjnym p. L. Starzyńskiego, na temat „O wychowaniu religijnym“, odbędzie się w lokalu Koła przy ul. Panny Marji № 60 dziś w niedzielę 15 kwietnia br. o godz. 5 po poł. Wstęp na salę dla członków P.

M. S. po okazaniu kwitów z wpłatami składki członkowskiej bezpłatny a dla osób innych za opłatą 10 kop. od osoby.

Dzisiejsze zebranie.

Zarząd Gniazda Tow. Opieki nad dziećmi w Rakowie podaje do wiadomości, że dziś w niedzielę d. 15-go kwietnia o godz. 3 po południu w lokalu starej szkoły fabrycznej (klub) odbędzie się bez względu na ilość członków, zgodnie z § 46 Regulaminu Zebranie ogólne członków.

Obchód 3 Maja.

Celem uczenia wiekopomnej Konstytucji sejmu czteroletniego pożądanym by było utworzenie już specjalnego Komitetu w naszym mieście, który to Komitet zająłby się urzędzeniem uroczystości.

We wszystkich miastach naszego kraju podobne Komitety bądź już istnieją, bądź też są w stadium organizacyjnym.

Częstochowa wzorem innych miast nie powinna zostać w tak uroczystej dla narodu chwili na uboczu, lecz uczynić wszystko, aby dzień ten godnie uczcić.

Likwidacja Komisji rejestracji strat.

Komisja Rejestracji strat kolejowych, pocztowych i komorowych (ul. Panny Marji № 42) zawiadamia interesowanych, że w dniu 20 b. m. likwiduje swoją działalność.

Wprowadzenie czasu letniego

W roku bieżącym czas letni wprowadzony będzie w poniedziałek 16 kwietnia o godz. 2 po południu, przez przesunięcie wszystkich zegarów na godzinę 3. Czas ten zmieniony będzie znów 17 września o godz. 8 na czas zimowy przez cofnięcie wszystkich zegarów o jedną godzinę wstecz, t. j. na drugą. Ruch pociągów na kolejach dostosowany będzie do czasu letniego w ten sposób, że wszystkie pociągi wychodzące dnia 16 b. m. ze stacji krańcowych przed godz. 2 po poł. i przybywające do krańcowych stacji po tej godzinie, wyruszą w drogę wcześniej o jedną godzinę. Natomiast pociągi odchodzące po godz. 2 wyruszą później. W ten sposób wprowadzony będzie na kolejach czas letni i letni rozkład jazdy.

Przedstawienie harcerzy.

We czwartek 19 b. m. w sali Straży Ogniowej, młodzież harcerska dla zasilenia kasy swej wystawia 8 aktową sztukę Herbaczewskiego p. t. „Jeszcze nie zginął..“ nagrodzoną na konkursie imienia St. Wyspiańskiego w Krakowie. Podozaw przerw przygrywać będzie orkiestra. Piękna,

zasługująca na poznanie sztuka i cel znaleźć zapewne poparcie u ogółu, który coraz bardziej staje się przychylnym dla ruchu harcerskiego w naszym kraju.

Ofiara.
Dla uczczenia pamięci zgasłego onegdaj w naszym mieście s. p. Feliksa Szaniawskiego Tow. Kredytowe m. Częstochowy złożyło w redakcji naszego „Gońca” na Tow. Op. nad Bezd. Dziećmi rb. 50 celem zadokumentowania zacnego i prawego charakteru s. p. zmarłego, który przyczynił się niemało jako naczelnik biur T-wa i iuris consult do rozwoju wspomnianej instytucji.

O milicję m. Częstochowy.
Pisaliśmy już w naszym „Gońcu” o potrzebie utworzenia w Częstochowie milicji miejskiej, takiej, jaką od półtora roku ma Warszawa.

Milicję st. m. Warszawy ogół stolicy otacza jaknajwiększą sympatją, widząc w niej rodzimą miejską straż bezpieczeństwa publicznego, której nieść należy zarówno pomoc we wszelkich wypadkach, słowem współdziałać w jej działaniu dla dobra miasta.

Po ogłoszeniu aktu 5 listopada spodziewaliśmy się, że i u nas zajdą zmiany, które zbliżą nas pod względem urządzeń administracyjnych do Warszawy i rzeczywiście zaszły pewne zmiany np. w dziedzinie sądownictwa jednak sprawa utworzenia milicji dotychczas nie była poruszana

Przypuszczamy, że kwestja ta załatwioną będzie jaknajprędzej przez odpowiednie władze w myśl życzeń ogółu, tymbardziej, że podobne unormowanie tych stosunków miało już miejsce w innych nawet mniejszych miastach Królestwa.

Przedstawienie amatorskie.
We czwartek 19 b. m. w teatrze Waryskim odbędą się dwa przedstawienia amatorskie (wieczorowe i popołudniowe) o nadzwyczaj urozmaiconym i przystępnym programie.

Dochód z widowisk, ze wszelkich miar służących na poparcie przeznaczony jest na „Samopomoc” przy szkole p. Żelazławskiej.

Pozostałe w niewielkiej liczbie bilety są do nabycia w sklepie ogrodniczym p. St. Jastrzębskiego, oraz w sklepie p. Kotarskiej pod f. Aleksandra

Potrzeba robotników.

Giełda Pracy poszukuje cieśli do wyrobu pokładów kolejowych, na wyjazd w kraju.

Zgłaszać się do Biura Giełdy Pracy ul. Staszica nr. 8 od godz. 9 rano do 1 po poł.

Z życia robotniczego.

Pomimo ciężkich warunków, w jakich znajdują się robotnik i rzemieślnik polski, lecz rozumiejąc, jakie korzyści na przyszłość przyniesie może zorganizowanie się w związki zawodowe, grupa robotników i rzemieślników w naszym mieście zabiega o koło utworzenia ogólnego związku, w którym każdy poszczególny odłam pracy miał swoją sekcję rządzącą się autonomicznie.

Z wybranych jednostek z zarządów poszczególnych sekcji tworzyć się będzie główny zarząd ogólnego związku, który będzie utrzymywał kontrolę i kierował sprawami ogólnemi związku.

Utworzenie takiego ogólnego związku ma te dodatnie strony, że w Częstochowie naprz. nie daliśmy się zorganizować związkowi zegarmistrzów, ze względu na małą ilość pracowników w tej gałęzi pracy, a jako sekcja

przy ogólnym związku utworzyć się może.

W najbliższej przyszłości zostanie zwołane zebranie pracowników różnych gałęzi przemysłu, na którym wyłoniona zostanie komisja, która zajmie się opracowaniem ustawy o ogólnego związku i przeprowadzeniem spraw formalnych u władz w celu zalegalizowania związku.

*Bywalczy „Odeonu” raczej mieć w pamięci
Ze Piotrowski jutro uroczystość święci
Benefis, jubileusz no i urodziny
Dodajcie mu otuchy przeto dobrej miny !
By artysta „weteran” nie wyjechał goły
A „Piotruś” was ubawi bo będzie wesóły.*

Zanik lodowni.

W ostatnich czasach przestały istnieć liczne przed wojną, lodownie, oraz przedsiębiorstwa handlujące lodem. Przez całą zimę nie spotykało się na ulicach, tak charakterystycznych dawniej licznych wozów z lodem. Ceny lodu, przed wojną bardzo wygórowane, spadły znacznie. Przyczyną niegromadzenia lodu obecnie na lato jest przedewszystkiem brak piwa i nieczynność browarów.

Jutrzejszy benefis W. Piotrowskiego.

Jutro w poniedziałek 16 bm. w teatrze „Odeon” odbędzie się benefisowe przedstawienie kierownika zespołu artystycznego tegoż teatru p. W. Piotrowskiego.

W dniu tym przypadają również rocznice jego urodzin jak i 37 lecie pracy scenicznej.

Na uroczysty ten wieczór, który jednocześnie będzie wieczorem pożegnania całego zespołu, benefisant szykuje wiele niespodzianek. Sądzić należy, że częstochowianie słownie popieszą na ten pożegnany wieczór dając dowód sympatii tym, którzy przez cały sezon zimowy uprzęmiłali czas, bywalcom „Odeonu”.

W sprawie cen mięsa.

Cena na mięso monopolowe, wyłączając mięso z głowy, wątroby, płuc i flaki, została przez Magistrat unormowana i tak za funt mięsa I gatunku mk. 1 fen. 15 za poledwicy funt mk. 1 fen. 25.

Rzeźnicy zaś korzystając z tego, że nie naznaczona została cena sprzedaży na inne gatunki mięsa sprzedała np. mięso z głowy z kośćmi po 70 kop. bez kości rb. 1 k. 20, wątrobę od 90 kop. do 1 rb. za funt, flaki 30 kop., ozór rb. 1 k. 40 za funt itp. wyzyskując w ten sposób i tak już obdzieranego konsumenta.

Byłoby zatem nader pożądanem, aby Magistrat naszego miasta przez unormowanie cen i na wspomniane gatunki mięsa, położył kres podobnemu wyzyskowi.

W tej sprawie otrzymaliśmy list podpisany szeregiem nazwisk konsumentów.

Nowe mody.

Z nastaniem wiosny wyłania się dla wielu kwestja nowych mód. Zagadnienie to przyczynia niemało kłopotów przedewszystkiem wytwórcom konfekcji damskich. Z Paryża nie można obecnie otrzymać żurnali, to też większość krawców i odbiorców nie zagląda wcale do żurnali, lecz stosuje się przedewszystkiem do wymagań praktyczności i wygody. Z tego względu rozpowszechniają się ubiory sportowe. Co do kolorów to najmłodniejszym będzie— według objaśnienia jednego z większych krawców —

ten, który „najdłużej leżał w piwnicy”, co tłumaczy się w ten sposób, że materiały przechowywane obecnie przez spekulantów będą najgorliwiej poszukiwane jako modne.

W dziedzinie obuwia usiłują spekulanci utrzymać w dalszym ciągu modę zimową—długie cholewki i obuwie kolorowe, gdyż materiały te znajdują się przeważnie u „paskarzy”. Prawdopodobnie jednak moda ta nie utrzyma się, choćby dlatego, że jest „przestarzała”. Świadczy o tem zwiększony popyt na pantofelki i półbuty, które, zdaje się, będą uznane za modne co uznać trzeba za zupełnie szczęśliwe.

Rozrywki niedzielne.

Rozwiązanie szarad i zagadek z nr. 80.

- 1. Pęczek.
- 2. Wiersz, którego nikt nie odgadł.

Największą ilość rozwiązań nadesłał:

Maryśka Piódowska, Izia Z., Lucio Kędziński, Skaut, L. L., Legjonista, Lili K., Wiochna, Piątoklasista, W. Kozłowski z Piotrkowa.

Nagrody otrzymują: I Lili K. książka „Szlakami Legionów”

Nagrody odebrać można w kanczarskiej Administracji „Gońca Częst.”

Szarady i zagadki.

Ułożył Mirko Buchacz.

Pierwsza trzecia, przy ciężkiej pracy rosła czcota

Gdyż pracuj człowiecze—sam Bóg na nas woła,

Druga szósta znana wszystkim dzieciom w szkole,

I spełnia nieraz przykrej kary rolę.

Czwarta trzecia zwierzęta miłe i figlarne

Bywają białe, pstre a nawet czarne.

Piąta trzecia ze słomy splecione

Do inspektów zwykle używane.

Całość już wielu nas nudzić zaczyna,

Choć i wszystk ogarnia od ojca do syna,

Mimo mózgow suszenia — żadne rezultaty,

Szkoda tylko czasu na próżne debaty.

Trafne rozwiązania należy nadsyłać na pocztówkach do skrzynki redakcji „Gońca” ul. Panny Marji 88.

DOKTOR MEDYCYNY
Paweł Broniatowski
w CZĘSTOCHOWIE
ul. Panny Marji N 21.
Choroby skórne i dróg moczowych.
Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.
Panie od 12—1 po południu.

Nakładem wydawniczej firmy E. Wende i Ska wyszły następujące dzieła i są do nabycia we wszystkich księgarniach Handelmana „Anglia i Polska” w którym to dziele autor tłumaczy jasno a treściwie o stosunku Anglii do Polski podczas ruchów politycznych u nas. „Życie polskie” zeszyt stałe przed wojną wychodzącego pisma ilustrowany barwnie, a zasobny w artykuły pierwszorzędných się literackich. „Wróćt taty” zeszyt pisma humorystyczno-satyrycznego z ilustracjami przedstawiłajęmi pełne humoru obrazki powrotu...taty. „Do światła” nader pożyteczne czytanki, stanowiące wyborny materiał pedagogiczny zarówno dla uczeń i uczennic szkół jak i dla dorosłych. Koszutski „Nasze miasta i samorząd” aktualne dzieło na czasie. Kleszczyńskiego „poezje” tom I zawiera utwory poetyckie napisane z polotem i talentem. Fayota „O kształceniu woli” wydanie piąte.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19.

Program od Soboty 14 do Poniedziałku 16 Kwietnia 1917 roku w:

Tajemniczy pies z Baskiervillu

II SERJA.

Dramat detektyw w 4 częściach, stanowiący oddzielną całość.

OCALONY POSAG
Wesoła komedia.

KRÓLOWA TAŃCÓW
Komedia firmy Patke.

JEDNONOGI
Komedia.

WIELKI TYDZIEŃ w Seville
Zdjęcie z natury.

Na scenie! Duet pp. **Zielińskich**, znakomitych tanecznicy i ul. biednych Warszawskie j publiczności, odtańczą szeregi nowych tańców Ameryk.-Ang. Two-St-p etc

Szczególne w programach.

Skład Apteczny

prowizora farmacji **Z. OKŁOWSKIEGO**

dawniej Senior i Ska ul. Panny Marji № 29.

Poleca w wielkim wyborze: Perfumery krajową i zagraniczną, kosmetyki mydła toaletowe, środki patentowane i opatrunkowe, wody mineralne sztuczne i naturalne.

Zakład Leczniozy
D-ra J. KMITY
Warszawa, Nowowiejska 9.
Choroby gardła, nosa i uszu.

Ogłoszenie.

Po porozumieniu się rodziny ś. p. Stefana Gębalskiego z wierzytelcami i na zasadzie tegoż będą sprzedawane przez licytację maszyny i sznyty do wyboru kłódki prasy, bębny szlifierne i t. p. narzędzia ślusarskie i motor naftowy. Sprzedaż odbędzie się we wtorek 17 Kwietnia r. b. ul. Warszawska № 38 251-

Ulokuję 16,000 rb. w całości lub częściowo na 1 Nr. hipoteki miejskiej lub pod miejskiej Oferty sub 18,000 w Administracji Gońca Czyst.

Udziałem lekcji kroju i muzyki na fortepianie ul. Stara № 18 Helena G n i e w k o w s k a

Drzewek owocowych parę tysięcy do sprzedania w ogrodów Zaocze. Wiad. u Sochańskiego Rynek Wieluński Nr. 5. lub na miesou w ogrodach 223

Kupię: Bielizniarkę orzechową, łożko żelazne z materacem, Fisharmonję, pralnie „Ihona”, dywany, chodniki, obrazy olejne dobrego pendzla, encyklopedję powszechną w całym komplecie. Zgłoszenia Redakcja Gońca dla „Ihon” 235-

Lekcje muzyki fortepianowej. Wiad. Jaśna Góra Dyrigent chóru lub magazyń mód „Klara” ul. Panny Marji Nr. 31 241-

Teatr „ODEON”

Program od czwartku 12 do niedzieli 15 Kwietnia 1917 roku.

Tylko 4 dni! Niebywała Sensacja! Tylko 4 dni!

Tragedja XX wieku

Dramat aktualny w 5 ciał wielkich aktach, osnuty na tle obecnie przeżywanego wypadków. Ilustracja muzyczna, specjalnie napisana do tego obrazu przez **FRANCISZKA LEHARA.**

Nad program: **Ślub amerykański (Komiczny)**

NA SCENIE — Ostatnie występy Trupy **W. Plotrowskiego**: Dziś: **Szwaczka Warszawska** Wodewil w 1-ym akcie **A. Wieniawskiego.**

Anons: O środy 18 Kwietnia — Ostatnia Sensacja! „Tajemnice Warszawy” Wielki dramat życiowy w 6-ciu aktach, w wykonaniu artystów warszawskich z **Polją Negr** i w roli głównej.

Szczególne w programach i afiszach — Ceny miejsce zwykłe

Krawiecka pracownia garderoby męskiej
W. Małczyńskiego

w Częstochowie, ul. Panny Maryi № 50.

Poleca Sz. Panom swój skład gotowych ubrań jako to: Palta, garnitury marynarkowe spodnie Specjalny dział ubrań uczniowskich dla wszystkich szkół i klas. Na czasie!!! Pracownia uskutecznia wszystkie przeróbki, reperatury, czyści i odświeża wszelką garderobę szybko i po umiar. cenach.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9-1 i od 3-7 wieczorem.

Potrzebne do kupna, Domy, Place, Majątki, Młyny, Pożyczki pieniędzy, Zamiana domów Biuro Pośrednictwa, Teatralna Nr. 11 róg Alei w Częstochowie

Ofiary:

Zamiast kwiatów na trumną ś. p. F. Szaniawskiego na biedne dzieci składa inż. Karol Wolfke rb. 2 kwit 161

Tow. Kredyt. m. Częstochowy na Bezdolne dzieci rb. 50 kwit 162-

Z powodu wyjazdu sprzedam sklep spożywczy ul. Panny Marji Nr. 48. 225

Do sprzedania drzewo budowlane w sosnach ul. św. Barbary Nr. 21

Są do sprzedania buraki pastewne po 1 rb pud Wiadomość ul. Dojazd 29. 244-

W sobotę i w niedzielę odbędzie się sprzedaż mięsa końskiego A. Kasper ul. Bór 40

Mebie dywany, portyery używane pięknie kupię Oferty R. K. Goniec 248-

Sprzedam dom 6-cio mieszcz. lub zamienię na ziemię. Wiad. Nowo-Kielecka Nr. 16

Po rb. 1-60 pud mączki i brukwi słodkiej dla bydła po cenach b. tanich ul. P. Marji № 1 róg Nowego Rynku w domu p. Zborowskiego.

7 morg grunt do sprzedania. Wiadomość ul. Siedem kamienic 23 sklep 256-

Drzewka owocowe w ładnych koronach sprzedaje tanio ogród pomologiczny Dr. Karola Zawady Szkolna 21

Gruźlicę, Chroniczny Bronchit, Kaszel, Koklusz

leczy

FAGOSOL.

Ogólnie zalecany przez powagi lekarskie środek

przeciw chorobom płucnym.

FAGOSOL usuwa kaszel i wydzielinę, pobudza apetyt i spowodowya wzrost wycieńczonego organizmu.

Żądać we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Redaktor wydawca **F. D. Wilkoszewski.**

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”.